

Vergaderjaar 2014–2015

34 247

Voorstel van wet van het lid Klein tot wijziging van de Kieswet en de Wet raadgevend referendum houdende afschaffing van de kieskringen

Nr. 2

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is te komen tot een kiesstelsel zonder kieskringen zodat verkiezingen transparanter, rechtvaardiger en eenvoudiger zijn;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Kieswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Het opschrift van hoofdstuk E komt te luiden:

Hoofdstuk E. Stembureaus

B

Hoofdstuk E, paragraaf 1, vervalt.

C

Artikel E 5, eerste lid, komt te luiden:

1. Voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer wordt voor elke provincie een hoofdstembureau ingesteld. Het is gevestigd in de gemeente waar de vergadering van de provinciale staten wordt gehouden.

D

Artikel E 6, eerste lid, komt te luiden:

1. Voor de verkiezing van de leden van provinciale staten wordt een hoofdstembureau ingesteld. Het is gevestigd in de gemeente waar de vergadering van de provinciale staten wordt gehouden.

E

Artikel E 11 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid komt te luiden:

3. Voor de verkiezing van de leden van provinciale staten, de leden van het algemeen bestuur en de leden van de gemeenteraad treedt het hoofdstembureau tevens als centraal stembureau op.

2. Het vierde en vijfde lid vervallen.

F

Artikel H 2 vervalt.

G

Artikel H 4, eerste en tweede lid, komen te luiden:

1. Bij de lijst worden schriftelijke verklaringen van ondersteuning overgelegd, waarop de kandidaten op dezelfde wijze en in dezelfde volgorde worden vermeld als op de lijst. Het minimum aantal te overleggen verklaringen bedraagt bij de verkiezing van de leden van:

- a. de Tweede Kamer: vijfhonderdtachtig;
- b. provinciale staten: vijftig;
- c. een algemene bestuur: dertig;
- d. een gemeenteraad met negenendertig zetels of meer: dertig;
- e. een gemeenteraad met negentien zetels of meer, doch minder dan negenendertig zetels: twintig;
- f. een gemeenteraad met minder dan negentien zetels: tien.

2. Verklaringen van ondersteuning kunnen slechts worden afgelegd door personen die als kiezer zijn geregistreerd voor de desbetreffende verkiezing.

H

In artikel H 6, tweede lid, wordt «dezelfde lijst» telkens vervangen door: een lijst.

I

Artikel H 7, tweede lid, komt te luiden:

2. Een kandidaat mag slechts op één lijst voorkomen.

J

In artikel H 9, eerste lid, vervalt «op deze lijst voor de kieskring of de kieskringen waarvoor zij is ingeleverd».

K

Artikel H 10, eerste lid, tweede volzin, vervalt.

L

De artikelen H 10a en H 11 vervallen.

M

Artikel H 12 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «voor elke lijstengroep, elk niet van een groep deel uitmakend stel gelijklopende lijsten en elke op zichzelf staande lijst» vervangen door: voor elke lijst.

2. In het derde lid vervallen «voor elke kieskring» en «voor een of meer kieskringen».

3. In het vijfde lid wordt «de lijstengroep, het niet van een groep deel uitmakende stel gelijklopende lijsten of de op zichzelf staande lijst» vervangen door: de lijst.

N

Artikel H 13 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «voor elke lijstengroep, elk niet van een groep deel uitmakend stel gelijklopende lijsten en elke op zichzelf staande lijst» vervangen door: voor elke lijst.

2. In het derde lid vervallen «voor elke kieskring» en «voor een of meer kieskringen».

3. In het vijfde lid wordt «de lijstengroep, het niet van een groep deel uitmakende stel gelijklopende lijsten of de op zichzelf staande lijst» vervangen door: de lijst.

O

Artikel I 1 komt te luiden:

Artikel I 1

Op de dag na de kandidaatstelling, om zestien uur, houdt het centraal stembureau een zitting tot het onderzoeken van de kandidatenlijsten.

P

Artikel I 2, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef vervalt «voor een kieskring».

2. In de onderdelen a en d vervalt «voor deze kieskring».

Q

In artikel I 3 vervallen het tweede lid alsmede de aanduiding «1.» voor het eerste lid.

R

In artikel I 4 vervalt «voor iedere kieskring waarvoor zij zijn ingeleverd».

S

Artikel I 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. De aanhef komt te luiden: Ongeldig is de lijst.
2. In onderdeel c vervalt «voor deze kieskring».

T

Artikel I 6 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

- a. In de aanhef vervalt «voor een kieskring».
- b. In onderdeel b vervalt «voor deze kieskring».

c. Onderdeel g komt te luiden:

g. die voorkomt op meer dan één lijst;

2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef vervalt «voor een kieskring».

b. In onderdeel b wordt «meer dan één van de voor dezelfde kieskring ingeleverde lijsten» vervangen door: meer dan één lijst.

U

In artikel I 8, eerste lid, vervalt «voor een kieskring».

V

Artikel I 10 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het vierde lid vervalt.
2. Het vijfde en zesde lid worden vernummerd tot vierde en vijfde lid.

W

Artikel I 13 vervalt.

X

Artikel I 14, derde lid, komt te luiden:

3. Vervolgens worden de overige lijsten genummerd, in de volgorde door het lot aangewezen.

Y

In artikel I 17, tweede lid, vervalt «naar de kieskringen gerangschikt en».

Z

Artikel J 2 komt te luiden:

Artikel J 2

De stemming geschiedt over de kandidaten die voorkomen op de geldig verklaarde kandidatenlijsten.

AA

In artikel J 20, eerste lid, vervalt «en een aanduiding van de kieskring».

AB

Artikel O 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid vervalt.
2. Het derde lid wordt vernummerd tot tweede lid.

AC

Artikel O 2, eerste lid, tweede zin, vervalt.

AD

In de artikelen O 3, vierde lid, O 4, tweede lid, O 5, eerste lid, en P 1 vervalt «van een provincie die één kieskring vormt».

AE

Artikel P 2 komt te luiden:

Artikel P 2

Het centraal stembureau stelt ten aanzien van iedere lijst vast het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen en de som van deze aantallen. Deze som wordt stemcijfer genoemd.

AF

De artikelen P 3 en P 12 vervallen.

AG

In artikel P 13, eerste lid, vervallen «of artikel P 12» en «, onderscheidenlijk van de groep,».

AH

Artikel P 15, eerste lid, eerste volzin, komt te luiden: In de volgorde van de aantallen op hen uitgebrachte stemmen zijn gekozen de kandidaten die een aantal stemmen hebben verkregen, groter dan 25% van de kiesdeler, voor zover aan de lijst waarop zij voorkomen voldoende zetels zijn toegewezen.

AI

Artikel P 16 vervalt.

AJ

Artikel P 17 komt te luiden:

Artikel P 17

De zetels, toegewezen aan een lijst, die na toepassing van artikel P 15 nog niet aan een kandidaat zijn toegewezen, worden aan de nog niet gekozen kandidaten van de desbetreffende lijst toegewezen in de volgorde van de lijst.

AK

Artikel P 18 vervalst.

AL

Artikel P 19 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid vervalst «op de gezamenlijke lijsten waarop zij voorkomen».

2. Het vierde lid vervalst.

3. Het vijfde lid wordt vernummerd tot vierde lid.

4. In het vierde lid (nieuw) vervalst «of lijstengroep».

AM

In artikel P 26 vervalst «van een provincie die één kieskring vormt».

AN

Artikel R 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid vervalst.

2. Het derde lid wordt vernummerd tot tweede lid.

AO

In artikel R 2, eerste lid, vervalst «van iedere provincie waarvoor de lijst wordt ingeleverd».

AP

In artikel R 4, tweede lid, wordt «dezelfde lijst» telkens vervangen door: een lijst.

AQ

Artikel R 5 komt te luiden:

Artikel R 5

Een kandidaat mag slechts op één lijst voorkomen.

AR

In artikel R 8, eerste lid, vervalst «voor de provincie of provincies waarvoor deze lijst is ingeleverd».

AS

De artikelen R 9a en R 10 vervallen.

AT

Artikel S 1, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a vervalt «voor een of meer provincies».
2. In onderdeel c vervalt «voor de provincie of provincies waarvoor deze lijst is ingeleverd».

AU

In artikel S 2, eerste lid, vervalt «voor iedere provincie waarvoor zij zijn ingeleverd».

AV

Artikel S 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. De aanhef komt te luiden: Ongeldig is de lijst:.
2. In onderdeel b vervalt «van een lid van provinciale staten van deze provincie,».

AW

Artikel S 4 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

- a. In de aanhef vervalt «voor een provincie».
- b. In onderdeel b vervalt «voor deze provincie».
- c. Onderdeel d komt te luiden:
- d. die voorkomt op meer dan één lijst;

2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

- a. In de aanhef vervalt «voor een provincie».
- b. In onderdeel b vervalt «voor deze provincie».

AX

In artikel S 6, eerste lid, eerste zin, vervalt «voor een provincie».

AY

Artikel S 11 vervalt.

AZ

Artikel S 12, derde lid, komt te luiden:

3. Vervolgens worden de overige lijsten genummerd, in de volgorde door het lot aangewezen.

BA

In artikel S 13 vervalt «naar de provincies gerangschikt en».

BB

Artikel T 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «de naam van de provincie en de handtekening van de voorzitter van de staten» vervangen door: de handtekening van de voorzitter van het centraal stembureau.

2. In het derde lid wordt «De voorzitter» vervangen door: De voorzitter van de staten.

BC

In artikel T 3 wordt «De voorzitter» vervangen door: De voorzitter van de staten.

BD

In artikel T 10, eerste lid, eerste zin, vervalt «, dat stemcijfer wordt genoemd».

BE

In artikel U 3 vervallen «en de stemcijfers van de lijsten» en «, onderscheidenlijk de stemcijfers van de lijsten».

BF

Artikel U 4 komt te luiden:

Artikel U 4

Het centraal stembureau stelt ten aanzien van iedere lijst vast het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen en de som van deze aantallen. Deze som wordt stemcijfer genoemd.

BG

De artikelen U 5, U 12 en U 13 vervallen.

BH

In artikel U 14 wordt «De in de voorgaande artikelen bedoelde lotingen vinden plaats» vervangen door: De in artikel U 9 bedoelde loting vindt plaats.

BI

Artikel U 15 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «de artikelen P 15 tot en met P 18 en P 19a» vervangen door: de artikelen P 15, P 17 en P 19a.

2. In het tweede lid wordt «artikel P 19, eerste, derde en vierde lid» vervangen door: artikel P 19, eerste en derde lid.

BJ

Artikel W 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede tot en met vijfde lid vervallen.
2. Het zesde lid wordt vernummerd tot tweede lid.

BK

Artikel W 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
  - a. In de eerste zin wordt «een lijstengroep, onderscheidenlijk een lijstencombinatie,» vervangen door «een lijstencombinatie» en vervalt «, onderscheidenlijk artikel U 13».
  - b. In de tweede zin vervalt «, onderscheidenlijk artikel U 15,».
  - c. In de derde zin wordt «de groep, onderscheidenlijk de combinatie,» vervangen door: de combinatie.
2. Het tweede lid alsmede de aanduiding «1.» voor het eerste lid vervallen.

BL

In artikel W 4, eerste lid, vervalt «lijstengroep of».

BM

De artikelen W 6, Y 12 en Y 22a vervallen.

BN

In artikel Y 27 vervalt «, met dien verstande dat voor de toepassing van artikel W 1, derde lid, voor «25% van de kiesdeler» wordt gelezen: 10% van de kiesdeler».

BO

Artikel Ya 3a komt te luiden:

Artikel Ya 3a

Voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba wordt een hoofdstembureau ingesteld. Het is gevestigd op Bonaire.

BP

In artikel Ya 10 vervalt «die voor kieskring 20 (Bonaire) zijn ingeleverd».

BQ

In artikel Ya 12, eerste lid, vervalt «van kieskring 20 (Bonaire)».

BR

Artikel Ya 23 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid vervalt.
2. Het derde lid wordt vernummerd tot tweede lid.

BS

Artikel Ya 30 komt te luiden:

Artikel Ya 30

In afwijking van artikel U 3 vermenigvuldigt het centraal stembureau ten aanzien van elk openbaar lichaam de aantallen op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen met de voor dat openbaar lichaam geldende stemwaarde. Voor de vaststelling van de uitslag van de verkiezing gelden de aldus verkregen produkten als de aantallen op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen.

BT

In artikel Ya 32 vervalt «met dien verstande dat in artikel Ya 10, eerste lid, in plaats van «voor kieskring 20 (Bonaire)» wordt gelezen: voor het land».

BU

Artikel Z 13 vervalt.

BV

De tabel vervalt.

ARTIKEL II

De Wet raadgevend referendum wordt als volgt gewijzigd:

A

Het opschrift van hoofdstuk 5 komt te luiden:

Hoofdstuk 5. Stembureaus

B

Artikel 23 vervalt.

ARTIKEL III

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen en onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges, en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,